sh:»3298

MERYEM

﴿١٩﴾ سُورَةُ مَرْيَمَ

Mekkîdir. Hebeş hicretinden evvel Mekkede nâzil olmuştur. Ancak secde âyetinin sonradan Medinede nâzil olduğu da Mukatilden merviydir. İtkanda « وَاِنْ مِنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا » âyetinin dahi böyle istisnası nakledilmiştir.

Âyetleri : - Doksan sekiz veya dokuzdur.

Kelimeleri : - Dokuz yüz altmış iki.

Harfleri : - Üç bin sekiz yüz iki.

Fasılası : - ن م ه ا د harfleridir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ كٓهٰيٰعٓصٓ ﴿٢﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّآ ﴿٣﴾ اِذْ نَادٰى رَبَّهُ نِدَآءً خَفِيًّا ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّى وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّى وَاشْتَعَلَ الرَّاْسُ شَيْبًا وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٥﴾ وَاِنِّى خِفْتُ الْمَوَالِىَ مِنْ وَرَآئِى وَكَانَتِ امْرَاَتِى عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ﴿٦﴾ يَرِثُنِى وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا﴿﴾

sh:»3299

﴿٧﴾ يَا زَكَرِيَّآ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامِ اسْمُهُ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُونُ لِى غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَاَتِى عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٩﴾ قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ﴿١٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِى اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ

سَوِيًّا ﴿١١﴾ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ
اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١٢﴾ يٰا يَحْيٰى خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ
وَاٰتَيْنٰهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٣﴾ وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَزَكٰوةً وَكَانَ
تَقِيًّا ﴿١٤﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٥﴾
وَسَلٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿

Meali Şerifi

كٓهٰيٰعٓصٓ 1 Rabbının rahmetini bir anış Zekerriya kuluna 2 O vakıt ki rabbına nida etmişti, gizli bir nida 3 Demişti: yarab işte ben artık kemik gevşedi benden, ve baş bembeyaz alev aldı, sana duâ ile ise rabbım hiç bir zaman bedbaht olmadım

sh:»3300

4 Bu halimle ben arkamdan yerime kalacak taallûkattan endişedeyim, hatunum da akîm bulundu, onun için bana bir veliy ihsan eyle 5 Ki hem benim mirasımı, hem Ya'kub henadanının mirasını ala, hem de onu rızaya mazhar kıl rabbım! 6 Ey Zekeriyya! Haberin olsun biz sana bir oğul tebşir ediyoruz, adı Yahya,

bundan evvel hiç bir adaş yapmadık ona 7 Dedi: Yarab! benim için bir oğul nereden olacak: hatunum akîm bulunuyor ben de ihtiyarlıktan kağşamak derecesine geldim 8 Buyurdu: öyle, fakat rabbın buyurdu ki: o bana kolaydır, bundan evvel seni yarattım! Halbuki hiç bir şey değildin 9 Dedi: yarab! Bana bir alâmet yap, buyurdu ki: alâmetin, sap sağlam olduğun halde üç gece nasa söz söyleyememendir 10 Derken mihrabdan kavmine karşı çıktı da "Sabah ve akşam tesbih edin diye onlara işaret verdi 11 - Ey Yahya! kitabı kuvvetle tut (dedik) ve daha sabiy iken ona hikmet verdik 12 Hem de ledünnümüzden bir rikkat ve bir pâklik, ki çok takvaşiar idi 13 Ve valideynine ihsankâr idi, cebbar, isyarkâr değil idi 14 Selâm ona hem doğduğu gün, hem öleceği gün hem de diri olarak ba'solunacağı gün 15

1. ﴿كٓهيعٓصٓ﴾ «كاف ٠ هاء ٠ ياء ٠ عين ٠ صاد» bu sûrenin bir ismidir. Muradını Allah bilir. Maamafih bunun mefhumu hakkında mevsukıyyeti iddia edilemiyen muhtelif ba'zı rivayetler de vardır. İbni Mürdeveyhin tahricine göre Ümmühanîden Resulullahın şöyle buyurduğu merviydir: kâfi hadisin ya âlimi sadık. Hazreti Alînin de «يَا كٓهيعٓصٓ اِغْفِرْلِى» diye duâ ettiği rivayet edilmiştir. Ki esmaullahdan demek olur. İbni Abbastan da her harfin kebîr, kerîm gibi esmai ilâhiyyeden birine remz olması suretile bir kaç ma'nâ rivayet edilmiştir. Hâsılı delâleti vaz'ıyye ile lisanen bir ma'nâ sabit değildir. Delâleti akliyye ise lâyüad vücuhe muhtemil olabilir. Meselâ bunlardan başka kâf,

Zekeriyyaya, ha zevcesine, ya Yahya'ya, ayın Isâya, sad Mustafaya remz olarak sûrenin mazmununu bir icmal olmak muhtemil olduğu

sh:»3301

gibi kâf, kelimata, ha lâhute, ya yakîne, ayın ılme, sad sıdka remz olmak suretile evvelki sûrenin âharini bir icmal olmak vesaire de muhtemildir. Ve binaenaleyh lâyüad vücuh içinde müteşabihtir. Fâidesi de kendi kendine bırakılacak olan aklın ihtimalât içinde nasıl çırpındığını göstererek metalibi âliyeyi idrâkte mertebei acz-ü hayretini ıhtardır. Ki buna ibtilâi rasihîn ta'bir olunur.

﴿١٦﴾ وَاذْكُرْ فِى الْكِتَابِ مَرْيَمَ اِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٧﴾ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَتْ اِنّٓى اَعُوذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَ اِنَّمَآ اَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِاَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَتْ اَنّٰى يَكُونُ لِى غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ وَلَمْ اَكُ بَغِيًّا ﴿٢١﴾ قَالَ كَذٰلِكِ قَالَ

رَبُّكِ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهٗٓ اٰيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّاۚ وَكَانَ اَمْرًا
مَقْضِيًّا ﴿٢٢﴾ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهٖ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٣﴾
فَاَجَآءَهَا الْمَخَاضُ اِلٰى جِذْعِ النَّخْلَةِۚ قَالَتْ يٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ
هٰذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا ﴿٢٤﴾ فَنَادٰيهَا مِنْ تَحْتِهَآ اَلَّا تَحْزَنِى
قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا﴿﴾

sh:»3302

﴿٢٥﴾ وَهُزِّىٓ اِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا
﴿٢٦﴾ فَكُلِى وَاشْرَبِى وَقَرِّىۚ عَيْنًاۚ فَاِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًاۙ
فَقُولِٓى اِنِّى نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ الْيَوْمَ اِنْسِيًّاۚ
﴿٢٧﴾ فَاَتَتْ بِهٖ قَوْمَهَا تَحْمِلُهٗ قَالُوا يٰمَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا
فَرِيًّا ﴿٢٨﴾ يٰٓاُخْتَ هٰرُونَ مَا كَانَ اَبُوكِ امْرَاَ سَوْءٍ وَمَا
كَانَتْ اُمُّكِ بَغِيًّاۚ ﴿٢٩﴾ فَاَشَارَتْ اِلَيْهِۜ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ
مَنْ كَانَ فِى الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٣٠﴾ قَالَ اِنِّى عَبْدُ اللّٰهِۖ اٰتَانِىَ
الْكِتَابَ وَجَعَلَنِى نَبِيًّاۙ ﴿٣١﴾ وَجَعَلَنِى مُبٰرَكًا اَيْنَ مَا كُنْتُ

وَاَوْصَانِى بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ مَا دُمْتُ حَيًّاۖ ﴿٣٢﴾ وَبَرًّا
بِوَالِدَتِىْۖ وَلَمْ يَجْعَلْنِى جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٣﴾ وَالسَّلَامُ عَلَىَّ يَوْمَ
وُلِدْتُ وَيَوْمَ اَمُوتُ وَيَوْمَ اُبْعَثُ حَيًّا﴿﴾

Meali Şerifi

Kitabda Meryemi de an, o vakıt ki ailesinden çekildi de şark tarafından bir mekâna 16 Onlardan öte bir perde çekti derken kendisine ruhumuzu gönderdik de düzgün bir beşer halinde ona temessül ediverdi 17 - (Meryem) ona ben, dedi:

sh:»3303

her halde senden rahmana sığınırım, sakınırsın eğer bir teki isen 18 (Ruh) dedi: haberin olsun ben sana gayet temiz bir oğlan vermek için sırf rabbının resulüyüm. 19 Dedi: benim için bir oğlan nasıl olur? bana bir beşer dokunmadı, ben bir kahbe de değilim. 20 Dedi öyle, fakat rabbın buyurdu ki o bana göre kolay hem onu nasa kudretimizin bir bürhanı ve tarafımızdan bir rahmet kılacağımız için, hem de o, bir kaza edilmiş

emir bulunuyor 21 Bu suretle ona hamil oldu, ve bu hamlile uzak bir yere çekildi 22 Derken ağrı onu bir hurma dalına götürdü, ay dedi: nolaydım bundan evvel öleydim ve unutulmuş gitmiş olaydım 23 Derken ona altından nida etti: sakın mahzun olma, rabbın senin altında bir su arkı vücûde getirdi 24 Hurmanın da dalını kendine doğru silkele, üzerine derilmiş tâze hurmalar dökülsün 25 Artık ye, iç, gözün aydın olsun, bunun üzerine şayed beşerden birini görürsen ben, de: rahmana oruç adadım, onun için bu gün hiç bir inse söz söylemiyeceğim 26 Derken onu yüklenerek kavmine getirdi, hey Meryem! Dediler: alimallah yumurcak bir şey getirdin 27 Ey Harûnun hemşiresi, baban bir kötülük adamı değil idi, anan da bir kahbe değil idi 28 Bunun üzerine ona işaret etti, beşikteki bir sabî ile nasıl konuşuruz dediler 29 O dedi ki: haberiniz olsun ben Allahın kuluyum, o bana kitab verdi ve beni bir Peygamber yaptı 30 Ve beni her nerede olsam mübarek kıldı ve berhayat olduğum müddetçe bana namaz ve zekât tavsıye buyurdu 31 Ve beni valdeme hürmetkâr kıldı, bir cebbar şekıy kılmadı 32 Ve selâm bana hem doğduğum gün hem öleceğim gün, hem diri olarak ba'olunacağım gün 33

﴿٣٤﴾ ذٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِى فِيهِ يَمْتَرُونَ﴾

sh:»3304

﴿٣٥﴾ مَاكَانَ لِلّٰهِ اَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهٗ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا
فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهٗ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٦﴾ وَاِنَّ اللّٰهَ رَبّٖى وَرَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٧﴾ فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْ
بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٨﴾ اَسْمِعْ
بِهِمْ وَاَبْصِرْ يَوْمَ يَاْتُونَنَا لٰكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِى ضَلَالٍ مُبِينٍ
﴿٣٩﴾ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ اِذْ قُضِىَ الْاَمْرُ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ
وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾ اِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْاَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا
وَاِلَيْنَا يُرْجَعُونَ﴿﴾

Meali Şerifi

İşte hakkında niza edip durdukları İsâ ibin Meryem hak sözü olarak budur 34 Allahın veled ittihaz etmesi

hiç bir zaman olur şey değildir, tenzih o sübhana, o bir emri murad edince sade ona ol der! oluverir 35

Hem o haberiniz olsun dedi: Allah benim de rabbım sizin de rabbınızdır, onun için hep ona ibadet ediniz

iste yegâne doğru yol budur 36 Sonra hizibler kendi aralarında ıhtilâfa düştüler, artık büyük bir günün görülecek hâilesinden veyl o küfredenlere 37 Neler işidecek neler görecekler onlar bize gelecekleri gün, lâkin o zalimler bugün açık dalâl içindeler 38 Onlar gaflet içinde iken, onlar iyman etmezlerken, o hasret gününün, o iş bitirildiği saatin dehşetini kendilerine haber ver, her halde Arza ve

bütün üzerindekilere biz varis olacağız biz, ve hep onlar bize irca, olunacaklar 40

34. ﴿ذٰلِكَ﴾ İşte budur - öyle doğan ve o sözleri söyliyen bir kuldur ta beşikten ba'sine kadar ﴿عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ﴾ Hak kavlince Meryemin oğlu Isâ ﴿الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ﴾ ki hakkında niza' edip duruyorlar - görülüyor ki sûrenin başından beri ve bundan sonra nihayetine kadar âyetler hep elif fasılasiyle iken bu hıtab da yalnız yedi âyet arada م ن fasılasile işlenmiş bir çerçive içine alınmıştır; bu da gösterir ki bu âyetler, bir Sûrenin asıl maksadını anlatan karar âyetleridir ki başta nefyi veled ile 35. ﴿مَا كَانَ لِلّٰهِ اَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ ۙ سُبْحَانَهُ ۖ﴾ ilh... tenzih, ve lisanı Isâdan şu

suretle tevhide da'vet 36.

﴿وَاِنَّ اللّٰهَ رَبّى وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ - bu âyet, ta yukarıdaki « وَقَالَ اِنَّ اللّٰهَ رَبّى اِنّى عَبْدُ اللّٰهِ » cümlesine ma'tuftur. binaenaleyh «...» demek olarak Isânın kelâmındandır (sûrei Bakarede geçen nazîrine bak) eldeki İncillerde dahi mezkûr olan bu söz, onun nübüvvetinde da'vetinin hulâsası olduğu ve tevhidi tensıs eylediği için buraya ayrıca ifraz olunmuştur. 37. ﴿فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۚ﴾ sonra hizibler kendi aralarında ıhtilâf çıkardılar - Yehûdîler bir türlü söyledi, Nesârâ fırkaları da türlü niza'lara düştüler; kimi Allahın oğlu dediler, kimi Allahın kendisidir Yere indi sonra Göğe çıktı dediler, kimi de üçün biri dediler, kimisi de onun kulu ve Peygamberi dediler ﴿فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ilh...

sh:»3306

﴿٤١﴾ وَاذْكُرْ فِى الْكِتَابِ اِبْرٰهِيمَ ؕ اِنَّهُ كَانَ صِدّيقًا نَبِيًّا
﴿٤٢﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيهِ يٰٓاَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ
وَلَا يُغْنِى عَنْكَ شَيْـًٔا ﴿٤٣﴾ يٰٓاَبَتِ اِنّى قَدْ جَآءَنِى مِنَ
الْعِلْمِ مَالَمْ يَاْتِكَ فَاتَّبِعْنِىٓ اَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٤﴾ يٰٓاَبَتِ

لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَۖ اِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٥﴾ يٰٓاَبَتِ اِنِّيٓ اَخَافُ اَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ عَنْ اٰلِهَتِي يٰٓاِبْرٰهِيمُۚ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٧﴾ قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَۚ سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيۖ اِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٨﴾ وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَاَدْعُوا رَبِّيۖ عَسٰٓى اَلَّآ اَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِۙ وَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٥٠﴾ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّاۧ ﴿

sh:»3307

Meali Şerifi

Kitabda İbrahimi de an, çünki o bir sıddık, bir Peygamber idi 41 Bir vakıt babasına demişti: â babacığım!

o işitmez görmez ve sana hiç faidesi olmaz şeylere niçin taparsın 42 Â babacığım emin ol bana ilimden

sana gelmiyen hakikat geldi, gel bana uy da seni bir düz yola çıkarayım 43 Babacığım Şeytana tapma, çünki Şeytan rehmana âsi oldu 44 Babacığım ben cidden korkarım ki sana o rahmandan bir azâb dokunur da Şeytana yar olursun. Sen dedi: benim mabudlarımdan geçmekmi istiyorsun ya İbrahim? yemin ederim ki eğer vazgeçmezsen seni muhakkak recm ederim, hem beni uzun müddet bırak git 46 Dedi: selâm sana, senin için rabbıma istiğfar edeceğim, çünkü o bana çok lütufkârdır 47 Hem sizi Allahdan başka taptıklarınızla bırakıp çekilirim de rabbıma duâ ederim, umulur ki rabbıma duâ ile bedbaht olmam 48 Vaktaki onları ve Allahtan başka taptıklarını bırakıp çekildi, bizde ona İshakı ve Ya'kubu bahşeyledik ve her birini birer Peygamber yaptık 49 Ve bunlara rahmetimizden ihsanlar eyledik ve hepsine dillerdi yüksek bir yadı sıdk verdik 50

﴿٥١﴾ وَاذْكُرْ فِى الْكِتَابِ مُوسٰى اِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥٢﴾ وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْاَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴿٥٣﴾ وَوَهَبْنَالَهُ مِنْ رَحْمَتِنَآ اَخَاهُ هٰرُونَ نَبِيًّا﴾

sh:»3308

Meali Şerifi

Kitabda Musâyı da an, çünkü o bir muhlis idi ve bir Resul bir Peygamber idi 51 Hem ona Tûrun canibi eymeninden nidâ ettik, hem de onu makamı münacatta mertebei kurbe erdirdik 52 Ve rahmetimizden ona biraderi Harûnu da bir Peygamber olarak ihsan eyledik 53

﴿٥٤﴾ وَاذْكُرْ فِى الْكِتَابِ اِسْمٰعِيلَ اِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥٥﴾ وَكَانَ يَأْمُرُ اَهْلَهُ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا﴾

Meali Şerifi

Kitabda İsmaili de an, çünkü o cidden va'dinde sadık idi, ve bir Resul, bir Peygamber idi 54 Ve hanedanına namaz ve zekât ile emrederdi ve rabbının ındinde merdıyy idi 55

﴿٥٦﴾ وَاذْكُرْ فِى الْكِتَابِ اِدْرِيسَ اِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا

﴿٥٧﴾ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا﴿﴾

Meali Şerifi

Kitabda İdrisi de an, çünkü o bir sıddık, bir Peygamber idi 56 Ve biz onu yüksek bir mekâna ref'ettik

57

sh:»3309

﴿٥٨﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ۚ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا﴿سجده﴾﴿﴾

Meali Şerifi

İşte bunlar Allahın kendilerine in'am eylediği Peygamberlerden, Âdem zürriyyetinden ve Nuh ile beraber

taşıdıklarımızdan ve İbrahim ve İsrail zürriyyetinden ve hidayete erdirdiğimiz ve intihab eylediğimiz

kimselerdendir. Kendilerine rahmanın âyetleri tilâvet olunduğu zaman ağlıyarak secdelere kapanırlardı

﴿٥٩﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ﴿٦٠﴾ اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦١﴾ جَنَّاتِ عَدْنِ ِۨالَّتِى وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ ۭ اِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَاْتِيًّا﴾

sh:»3310

﴿٦٢﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا اِلَّا سَلَامًا ۭ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٣﴾ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِى نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا﴾

Meali Şerifi

Sonra arkalarından bozuk bir güruh halef oldu, namazı zayi' ettiler ve şehvetleri ardına düştüler, bunlar da "Gayya" yı boylıyacaklar 59 Ancak tevbe edip iymana gelen ve salih amel işliyenler müstesna, çünkü bunlar zerre kadar hakları yenmiyerek Cennete gireceklerdir 60 Rahmanın kullarına va'd buyurduğu Adin Cennetlerine, şüphe yok ki onun va'di icra olunagelmiştir 61 Orada hiç boş söz işitmezler, ancak bir selâm, rızıkları da vardır orada sabah, akşam 62 O o Cennettir ki kullarımızdan her kim korunur takıyy ise ona miras kılarız 63

﴿غيًا﴾ Azgınlığın cezası bir şerre çatacaklar, denilmiş ki Cehennemde öyle bir vadîdir ki bütün dereceleri ondan istiaze eder, Gayyakuyus lisanımızda da meşhurdur.

Ihtar - Burada işbu « تقيا » fasılasının tekerrürü ta yukarıda Meryem kısasından geçen « تقيا » fasılasını hatırlatır. Onun için onu Cibrîlin kelâmının hikâyesi ta'kıb ettiği gibi burada da öyle olacaktır. Orada Meryeme « اِنَّمَآ اَنَا رَسُولُ رَبِّكِ ۖ » diyen ruh, ya'ni Cebraîl burada Resululahın bir suâline cevaben demiştir ki:

Ya Muhammed :

﴿٦٤﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَۚ لَهُ مَابَيْنَ اَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذٰلِكَۚ وَمَاكَانَ رَبُّكَ نَسِيًّاۚ﴾

sh:»3311

﴿٦٥﴾ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهٖۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّاۚ﴾

Meali Şerifi

Bir de rabbının emri olmayınca biz (rabbının Resulleri) inemeyiz, önümüzdeki ardımızdaki ve bunun

arasındaki hep onundur ve rabbın seni unutmuş değildir 64 O bütün Semavât-ü Arzın ve aralarındakilerin

rabbı, binaenaleyh ona ıbadet et ve ıbadetine sebatle sabreyle, hiç sen ona bir adaş bilir misin? 65

64. ﴿وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَۚ﴾ - Buradaki vav, istinafiyyedir. Ya'ni bir suâle cevabdır ki bu süâl, sebebi nüzulünden ma'lûm olabilir. Netekim İmam Ahmed, Buharî, Tirmizî, Neseî ve daha bir cemaat rivayet etmişlerdir ki: Resulullah sallallahü aleyhi vesellem ya Cibrîl, bizi ziyaret ettiğinden daha çok ziyaret etmeğe ne mâni' oluyor? demişti « وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَۚ » nâzil oldu اهـ. Demek ki bu âyet, Cebraîlin o süâle cevabını hikâyedir. Sebebi nüzul ile âyetin nefsi mazmunu buna karîne olabileceği gibi Sûrenin evvelinde « روحنا » diye Cibrîlin zikri geçmiş olmasından dolayı ânifen ıhtar ettiğimiz vechile « تقيا » fasılasının tekrariyle oraya yapılan ircaı nazar dahi buna dakık bir işaret olmuştur.

﴿٦٦﴾ وَيَقُولُ الْاِنْسَانُ ءَاِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ اُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٧﴾ اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا﴿﴾

sh:»3312

﴿٦٨﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٧٠﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧١﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا

Meali Şerifi

Böyle iken insan diyor ki: her ne zaman ölürsem ileride mutlak bir zîhayat olarak çıkarılacak mıyım? 66 Ya o insan hiç bir şey değil iken bizim kendisini halketmiş olduğumuzu düşünmez mi? 67 Evet rabbına kasem ederim ki biz onları ve o Şeytanları muhakkak ve muhakkak mahşere toplıyacağız, sonra onları muhakkak ve muhakkak dizleri üstü Cehennemin etrafına ihzar eyliyeceğiz 68 Sonra her zümreden rahmana karşı en ziyade serkeşlik eden hangileri ise muhakkak ve muhakkak nez'edeceğiz 69 Sonra elbette biz o Cehenneme yaslanmıya evlâ olanların kimler olduğunu daha iyi biliriz: 70 Hem içinizden hiç biri yoktur ki mutlak ona varacak olmasın, ve bu rabbının uhdesine vacib kıldığı bir kazıyyei mahkeme

olmuştur 71 Sonra müttakı olanlara necat veririz de zalimleri dizleri üstü bırakırız 72

sh:»3313

﴿٧٣﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ اٰمَنُوٓا اَىُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَاَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٤﴾
وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَرِئْيًا ﴿٧٥﴾ قُلْ
مَنْ كَانَ فِى الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّ حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا
مَا يُوعَدُونَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ
مَكَانًا وَاَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٦﴾ وَيَزِيدُ اللّٰهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى
وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا﴿﴾

Meali Şerifi

Âyetlerimiz kendilerine açık açık tecvid üzere okunduğu vakıt da o küfredenler dediler ki iyman

edenlere: "bu iki ferikin hangisi makamca daha iyi ve meclis-ü mahfilce daha güzel?" 73 Halbuki biz kendilerinden evvel meta' ve manzaraca daha güzel nice karınlar helâk etmişiz 74 De ki: kim dalâlette ise rahman onun istediği kadar meddini uzatsın, nihayet va'dolunacak şeyi gördükleri vakıt: ya azâb veya saat, o zaman bilecekler ki kimmiş o mevkıı daha fena ve iradesi daha zaıyf? 75 Hidâyeti kabul edenlere ise Allah daha ziyade hidayet verir ve bâkı kalacak olan salih ameller rabbının ındinde sevabca da daha hayırlı akıbetçe de daha hayırlıdır 76

sh:»3314

﴿٧٧﴾ اَفَرَاَيْتَ الَّذِى كَفَرَ بِاٰيَاتِنَا وَقَالَ لَاُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٨﴾ اَطَّلَعَ الْغَيْبَ اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٧٩﴾ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٨٠﴾ وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَاْتِينَا فَرْدًا ﴿٨١﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨٢﴾ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٣﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّآ اَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ اَزًّا ﴿٨٤﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ

عَدًّا ﴿٨٥﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا ﴿٨٦﴾
وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٧﴾ لَا يَمْلِكُونَ
الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٨٨﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ
الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ﴿٨٩﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا اِدًّا ﴿٩٠﴾ تَكَادُ
السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا
﴿٩١﴾ اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا﴿﴾

sh:»3315

﴿٩٢﴾ وَمَا يَنْبَغِى لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٣﴾ اِنْ كُلُّ مَنْ
فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اِلَّآ اٰتِى الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ﴿٩٤﴾ لَقَدْ
اَحْصٰيهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٥﴾ وَكُلُّهُمْ اٰتِيهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا
﴿٩٦﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ
الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿٩٧﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴿٩٨﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ

قَرْنٍۢ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿

Meali Şerifi

Şimdi şu küfredip de bana muhakkak mal ve veled verilecek diyen herifi gördün 77 Gaybe muttali' mi olmuş? Yoksa rahmanın huzurunda bir ahid mi almış? 78 Hayır biz onun dediğini yazacağız ve kendisine azâbdan bir med çekeceğiz 79 Ve o söylediği şeyleri hep elinden alacağız da o bize tek başına gelecek 80 Tuttular Allahtan başka ma'budlar edindiler ki kendilerine ızzet ve kuvvet olsunlar diye 81 Hayır yarın ıbadetlerini inkâr edecekler de aleyhlerine zıdd olacaklar * Görmedin mi biz o Şeytanları o kâfirlerin üzerine salmışız onları kaynatıp oynatıp kıvrandırıyorlar 83 Aleyhlerinde acele etme, biz onlar için ancak bir sayı sayıyoruz 84 Müttekîleri vedf halinde (bir mes'us olarak) huzuru rahmana cem'edeceğimiz gün 85 Mücrimleri de susuz olarak Cehenneme sevkedeceğiz 86 Rahmanın nezdinde bir ahd almış olan kimseden başkaları şefaate malik olamıyacaklar 87 O rahman veled edindi

dediler 88 Kasem olsun pek ağır pek şeni' bir cür'ette bulundunuz 89 Az daha ondan Gökler çatlıyacak ve dağlar yıkılıp yerlere geçecek 90 O rahmana veled iddia ettiler diye * Halbuki veled edinmek rahmana yaraşmaz 92 Göklerde ve Yerde hiç bir kimse yoktur ki o rahmana kul olarak gelecek olmasın 93 Kasem olsun ki hepsini ihsa etmiş, hepsini sayıile ta'dad buyurmuştur 94 Ve hepsi Kıyamet günü ona tek olarak gelecektir 95 İyman edip salih işler yapanlar muhakkak, rahman onlar için bir meveddet (bir sevgi) verecek gönüllere sevdirecektir 96 Sırf o Kur'anı senin lisanınla şunun için müyesser kıldık ki onunla müttekîleri müjdeliyesin ınad edenleri de inzar edesin 97 Hem onlardan evvel nice karn helâk ettik, hiç onlardan birini hissediyor musun, yâhud gizli bir seslerini işitiyor musun? 98

77. ﴿اَفَرَاَيْتَ الَّذِى كَفَرَ بِاٰيَاتِنَا وَقَالَ الخ﴾ - As ibni Vâil sebebile nâzil olmuştu, şöyle ki: onda Hubab radıyallahü anhin bir alacağı vardı onu istedi. Buna karşı Âs, hayır dedi: tâ ki Muhammede küfredesin, Hubab lâ vallahi dedi: ben Muhammede aslâ küfretmem ne hayatımda ne mematımda ne de ba'solunduğum zaman As, hâ dedi ba'solunduğu zaman gel bana o vakıt benim malım ve evladım olacak, alacağını sana veririm اهـ. Ya'ni obirlerini andıktan sonra işbu gödüğün kâfirin kıssasını da haber ver.